
Podstawy teoretycznie

Server Message Block to protokół służący udostępnianiu zasobów komputerowych, m.in. drukarek czy plików. Jest on protokołem typu klient-serwer, a więc opiera się na systemie zapytań generowanych przez klienta i odpowiedzi od serwera.

Istnieje wiele implementacji protokołu SMB, jedną nich jest Samba.

Protokół SMB umożliwia

- udostępnianie plików
- udostępnianie drukarek

Samba - implementacja SMB

Działanie samby opiera się w dużej mierze na demonach, najważniejsze to:

- smbd - odpowiada za współdzielenie plików i drukarek oraz uwierzytelnianie
- nmdb - świadczy usługi WINS wymagane do przeglądania zasobów sieci

Inne przykładowe pakiety Samby

- smbpasswd - zarządanie użytkownikami
- smbstatus - wyświetla obecny stan połączenia z sambą
- swat - interfejs webowy umożliwiający zarządanie Sambą
- samba-clients - zestaw narzędzi przydatnych w poruszaniu się w środowisku Microsoft Networks.

Funkcjonalności Samby:

Funkcjonalność	Czy obsługuje?
Serwer plików	Tak
Serwer drukarek	Tak
Serwer Microsoft DFS (rozproszony system plików)	Tak
Primary domain controller (główny	Tak

kontroler domen)	
Backup domain controller (zapasowy kontroler domen)	Nie
Active Directory domain controller (kontroler domen Active Directory)	Nie
Autentykacja Windows 95/98/Me	Tak
Autentykacja Windows NT/2000/XP	Tak
Local master browser (główna lokalna przeglądarka)	Tak
Local backup browser (zapasowa lokalna przeglądarka)	Tak
Główna przeglądarka domen Domain master browser	Tak
Podstawowy serwer WINS	Tak
Pomocniczy serwer WINS	Nie

Serwery WINS
Serwer WINS przyjmuje od klientów żądania rejestracji nazw i adresów IP oraz odpowiada na wysyłane przez nie kwerendy o nazwy NetBIOS (sprawdzając w swojej bazie danych ich istnienie).
Ponadto serwery WINS są w stanie replikować między sobą bazy danych.
Mechanizm zamiany nazwy NetBIOS na adres IP zależy od skonfigurowanego rodzaju węzła NetBIOS.
W RFC 1001 węzły zdefiniowano jako:

- węzeł B: emituje kwerendy nazw NetBIOS do rejestracji i rozpoznawania nazw
- węzeł P (p2p): wykorzystuje serwer nazw NetBIOS (np. serwer WINS) do rozpoznawania nazw
- węzeł M: domyślnie działa jako węzeł B, w razie niepowodzenia jako P
- węzeł H: domyślnie działa jako węzeł P, w razie niepowodzenia jako B

Instalacja Samby na systemie Debian
Instalacja z paczek jest bardzo prosta wystarczy polecenie:
apt-get install samba

Konfiguracja
Cała konfiguracja Samby znajduje się w pliku /etc/samba/smb.conf

Plik ten podzielony jest na sekcje:

- **[global]** - konfiguracja globalna dla wszystkich udziałów
- **[nazwaudzialu]** - konkretne konfiguracje udziałów

Zmiana pliku smb.conf wymaga przeładowania/restart samby.Samba automatycznie przeładowuje konfigurację co 1minutę.
Uwaga! Wszystkie komputery korzystające z Samby muszą być w tej samej domenie.

Przykładowa zawartość smb.conf:

```
[global]                                #ustawienia globalne
workgroup = WORKGROUP
netbios name = bob
server string = Samba server %v
guest account = nobody
#security = share
security = user
local master = yes
log level = 2
log file = /var/log/samba/log.%m
map to guest = bad user

[public]                                #udział publiczy
path = /home/samba/profiles/public
guest ok = yes
guest only = yes
read only = no
#valid user = nobody

[joe]                                   #udział użytkownika joe
path = /home/joe
comment = katalog domowy
browseable = no
writable = yes
valid user = joe
public = no
```

Testowanie Samby

By przetestować konfigurację samby można skorzystać z polecenia *testparm smb.conf.*
By przetestować czy ogólnie samba działa można wykonąc polecenia:

```
ps -A | grep smbd
ps -A | grep nmbd
smbclient -L localhost                  #próba połączenia
```

Dostęp do udziałów i przykładowe ścieżki

\\nazwaLubAdresKomputera
\\adresIpSerwera\nazwaUdzialu
\\nazwaNetbiosowaSerwera\nazwaUdzialu
\\nazwaDnsSerwera\nazwaUdzialu
\\nazwaLubAdres\nazwaUdzialu\katalog

Podstawowa konfiguracja firewall

Akceptowanie połączeń na port tcp 139 z sieci lokalnej:

```
iptables -A INPUT -p TCP -s 192.168.11.0/24 --destination-port 139 -j ACCEPT
```

Akceptowanie połączeń na port udp 137 z sieci lokalnej:

```
iptables -A INPUT -p UDP -s 192.168.11.0/24 --destination-port 137 -j ACCEPT
```

Akceptowanie połączeń na port udp 138 z sieci lokalnej:

```
iptables -A INPUT -p UDP -s 192.168.11.0/24 --destination-port 138 -j ACCEPT
```

Tryby działania samby:

1.Samba dla gości - bez autoryzacji

Tworzenie konta bez autoryzacji, bez dostępu do powłoki:

```
addgroup nogroup
useradd -c "konto bez autoryzacji" -g nogroup -d /dev/null/ -s /bin/false nobody
```

```
[-c comment]
[-g initial_group]
[-d home_dir]
[-s shell]
```

Edycja pliku /etc/samba/smb.conf:

```
[global]
workgroup = HOME                        #nazwa grupy roboczej
netbios name = serwer-sieci             #nazwa serwera w grupie roboczej
server string = Samba server %v                 #oznaczenie, komentarz serwera
guest account = nobody                  #konto logujących się bez autoryzacji
security = share                        #usługa ma jedno hasło dla wszystkich
local master = yes                      #serwer będzie główną lokalna przeglądarką

[nazwaudzialu]
path = /home/samba/public               #ścieżka do katalogu
guest ok = yes                  #dostęp także dla gości
guest only = yes                        #każdy użytkownik traktowany jako gość
read only = no                          #nie tylko do odczytu
valid user = nobody                     #jedynie uzytkownik nobody może widzieć zasób
force user = nobody                     #zapis w udziale z prawami usera nobody
```

Stworzenie odpowiedniego katalogu

```
mkdir /tmp/public
chown nobody /tmp/public
```

2.Samba z autoryzacją użytkownika

Wymagane jest założenia kont w systemie
Dodanie grupy i użytkownika do systemu samby, bez dostępu do powłoki:

```
addgroup smbgroup
useradd -c "konto smb" -g smbgroup -d /dev/null -s /bin/false bob
```

Dodanie użytkownika do bazy samby:

```
smbpasswd -a bob
```

Konfiguracja smb.conf:

```
[global]
workgroup = siec                          #nazwa grupy roboczej
netbios name = serwer-sieci               #nazwa serwera w grupie roboczej
server string = Samba server %v                   #oznaczenie, komentarz serwera
guest account = nobody                    #konto logujących sie bez autoryzacji
security = user                           #zabezpieczenie na poziomie użytkownika
local master = yes                        #serwer będzie główną lokalna przeglądarką

[homes]
path = /home/samba/users
comment = katalog domowy                  #komentarz
browseable = no                                   #udział nie rozgłaszany w listach
przeglądania
writable = yes                            #udział nie jest przeznaczony tylko do odczytu
valid user = joe
```

3.Samba jako kontroler domeny

Tworzenie konta dla każdego użytkownika:

```
addgroup clients

useradd -c "konto maszyny" -g clients -d /dev/null -s /bin/false pc1$
#znak “$” jest konieczny przy nazwie komputera

smbpasswd -a -m pc1                        #tutaj już bez symbolu $
```

Konfiguracja smb.conf:

```
[global]
workgroup = siec                          #nazwa grupy roboczej
netbios name = serwer-sieci               #nazwa serwera w grupie roboczej
server string = Samba server %v                   #oznaczenie, komentarz serwera
guest account = nobody                    #konto logujących się bez autoryzacji
security = user                           #także konieczne w kontrolerze domeny
local master = yes                        #serwer będzie główną lokalna przeglądarką
domain master = yes                       #serwer będzie kontrolerem domeny
prefered master = yes                     #samba będzie główna przeglądarką
announce as =  NT server                  #samba będzie udawać serwer NT

encrypt passwords = yes                   #szyfrowanie haseł
smb passwd file = /etc/samba/smbpasswd    #ścieżka do pliku z kontami
```

```
[homes]
path = /home/samba/users
comment = Katalog domowy
browseable = No                    #udział nie rozgłaszany w listach przeglądania
writable = Yes                     #udział nie jest przeznaczony tylko do odczytu
```

Jeśli używamy Windows XP konieczna będzie zmiana konfiguracji:
Local Group Policy - należy wyłączyć w *Security Options -> Domain Member* opcję *Digitally encrypt or sign secure channel data.*

Samba i profile mobilne (wędrujące)

Jedną z podstawowych zalet logowania do domeny NT są tzw. profile wędrujące czy jak kto woli mobilne. Pozwalają one dla użytkowników systemów Windows używać swoich ustawień programów i systemu na rożnych komputerach w tej samej sieci pod warunkiem zalogowania się do tej samej domeny NT z tym samym użytkownikiem.

Trzeba zaznaczyć że systemy Windows z rodziny 9x mają inna format profilu użytkownika od Windows z rodziny NT, dlatego miejsca składowania tych profili są kontrolowane przez dwa parametry wskazujące odpowiednie ścieżki UNC systemom Windows (czyli w stylu \\Serwer\Katalog\Użytkownik). Można próbować używać mieszanych profili ale może być tego różny skutek.

Standardowo profile mobilne są włączone w Sambie, wartości domyślne dla tych opcji to:

```
logon home = \\%N\%U << domyślna ścieżka dla profili dla Windows 95/98/98SE/Me
logon path = \\%N\%U\profile << domyślna ścieżka dla profili dla Windows NT4/2000/XP/2003
```

Zmienna %N oznacza nazwę serwera NIS katalogu domowego.
Zmienna %U oznacza nazwę użytkownika sesji, nazwę którą klient chciał, niekoniecznie taka sama jaką otrzymał.

By stworzyć udział do przechowywania profili należy dodać do sekcji udziałów w smb.conf:

```
[profiles]
comment = Network Profiles Share
path = /srv/samba/profiles         #ścieżka udziału profili
read only = No
create mask = 0600
directory mask = 0700
browseable = no
guest ok = no
printable = no                     #nie jest do drukarka
profile acls = yes                 #lista kontroli dostępu
```

acl- Umożliwia bardziej rozbudowana i dokładną kontrolę dostępu do plików

Netlogon

Konfiguracja udziału netlogon pozwala nam wykonywać scrypty w czasie ładowania systemu zaraz po zalogowaniu. W połączeniu z profilami mobilnymi pozwala nam to zawsze dostosować środowisko, ustawienia itp. Dla obecnego użytkownika.

Konfiguracja udziału netlogon:

```
[netlogon]
comment = Network Logon Service
path = /var/lib/samba/netlogon
guest ok = no
writable = no
browseable = no
```

Klient Samby

Windows: net use P: \\server\share /USER:user

Linux: smbclient //server/share -U joe

Bezpieczeństwo Samby

Bezpieczeństwo w Sambie opiera się głównie na ustawieniach odpowiednich uprawnień dla udziałów, użytkowników oraz maszyn:

```
allow hosts = 192.168.0.100/24                  #wymienia komputery które mogą się łączyć z sambą
available = true/tes                            #zabrania dostępu do udziału
deny hosts = lista hostów
dont descent = lista przecinkowa katalogów      #nie pozwala przeglądać ani przejść do katalogów.
invalid users = lista użytkowników              # lista userów którzy nie mogą korzystać z udziału.
max connections = liczba                        #określa max. liczbę połączeń z udziałem
read only = wartość logiczna                    #mówi o trybie udziału tylko do odczytu
revalidate = wartość logiczna                   #jeśli jest ustawiona na YES użytkownicy będą za
                                                #każdym razem musieli wprowadzać hasło
                                                #przeglądając udział.
veto files = lista ukośnikowa                   #lista plików które nie będą pokazywane klientowi
```

Graficzny interfejs użytkownika dla Samba

Obecnie dostępnych jest kilka interfejsów graficznych pomagających w obsłudze i konfiguracji samby podstawowy z nich to SWAT, który umożwliwia nam pełną konfigurację samby z poziomu przeglądarki.
Więcej na: http://www.samba.org/samba/docs/man/Samba-HOWTO-Collection/SWAT.html